RISE RIKOSSEURAAMUSLAITOS

13.11.2019

43/090/2019

Hallintovaliokunta

Lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi HE 18/2019 vp eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Rikosseuraamuslaitokselta asiantuntijalausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi HE 18/2019 vp eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa. Lakia sovellettaisiin henkilötietojen käsittelyyn maahanmuuton hallinnonalalla. Laki korvaisi ulkomaalaisrekisteristä annetun lain, joka ehdotetaan kumottavaksi. Ehdotettavaan lakiin keskitettäisiin henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely maahanmuuton hallinnonalan muista laeista. Esitykseen liittyvät ehdotukset laeiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta ja ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain, säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain, kansalaisuuslain, ulkomaalaislain, Maahanmuuttovirastosta annetun lain, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain, turvallisuusselvityslain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamisesta. Lisäksi esitykseen liittyvät teknisiä muutoksia sisältävät ehdotukset laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain, henkilökorttilain, lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain, henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain, väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain ja valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta.

Tavoitteena on, että jatkossa henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa säädettäisiin yhdessä nykyaikaisen henkilötietolain vaatimukset täyttävässä laissa, joka täydentää Euroopan unionin tietosuoja-asetusta, tietosuojalakia ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön lausunto

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö kunnioittavasti toteaa pyydettynä lausuntonaan seuraavaa:

Käyntiosoite
Lintulahdenkatu 5
00530 HELSINKI

Puhelin
029 56 885

Telekopio
029 56 65441

Sähköpostiosoite
kirjaamo.rise@om.fi

Lakiehdotuksen tavoitteena on ollut säätää maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittelystä yhdessä yhteisessä laissa siten, että lainsäädäntö täyttää EU:n tietosuojapaketin asettamat vaatimukset. Tältä osin tavoite näyttää toteutuvan, eikä Rikosseuraamuslaitoksella ole asiassa tähän liittyen erityistä lausuttavaa.

Kuten Rikosseuraamuslaitos on aiemmissakin lausunnoissa tuonut esille, se pitää hyvänä asiana sitä, ettei Rikosseuraamuslaitosta ole ehdotuksessa enää nimetty rekisterinpitäjäksi, kuten se tällä hetkellä on ulkomaalaisrekisterilaissa säädetty. Tätä Rikosseuraamuslaitos pitää tarkoituksenmukaisena huomioon ottaen rekisterinpitäjälle kuuluvat velvollisuudet ja se tosiseikka, ettei Rikosseuraamulaitoksella ole tosiasiallisia mahdollisuuksia ylläpitää maahanmuuttohallinnon tietojärjestelmien tietosisältöä.

Rikosseuraamuslaitos pitää hyvänä sitä, että ehdotuksen tiedonsaantioikeutta koskevan 13 §:n 2 momentin 9 kohdassa luetelluista Rikosseuraamuslaitokselta saatavista tiedoista on uudessa ehdotuksessa poistettu potilastiedot, kuten Rikosseuraamuslaitos on aiemmissa lausunnoissaan esittänyt. Rikosseuraamuslaitos ei enää ylipäätään käsittele potilastietoja, vaan niiden käsittelystä vastaa Vankiterveydenhuollon yksikkö.

Pääjohtaja Arto Kujala

Lakimies Esa-Pekka Hänninen